

TÜRKİYE İŞ KURUMU VI. GENEL KURUL ÖNERİLERİ

(21 Aralık 2011 – Ankara)

1. Ulusal İstihdam Stratejisi sosyal tarafların mutabakatıyla tamamlanmalı ve bir an önce uygulamaya geçirilmelidir. Ulusal İstihdam Stratejisi çerçevesinde gençler, kadınlar, özürllüer gibi özel politika gerektiren gruplara yönelik tedbirleri de içeren eylem planları oluşturulmalıdır. Ulusal İstihdam Stratejisi;
  - Tam istihdamın hedeflenmesi,
  - Sektörel gelişmeler ve ihtiyaçlara uygun politika ve işbirliğinin geliştirilmesi,
  - Meslek standartları ve yeterliliklerle uyumlu bir mesleki eğitim sistemi oluşturulması,
  - İnsan kaynaklarının geliştirilmesi ve işgücünün niteliğinin artırılması,
  - Mesleki eğitim istihdam ilişkisinin geliştirilmesi,
  - Aktif ve pasif istihdam politikalarının güçlendirilmesi,
  - Kadınların ve gençlerin işgücü piyasasına girişinin desteklenmesi,
  - Girişimciliğin ve ekonominin rekabet gücünün geliştirilmesi,
  - Gelir dağılımının daha adil hale getirilmesi,
  - Bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması,
  - Kayıt dışı ekonominin küçültülmesi, insana yakışır işlerin çoğaltılması,
  - Başta özürllüer olmak üzere dezavantajlı grupların aktif istihdam politikaları ile desteklenmesiunsurlarından oluşmalıdır.
2. Türkiye ve dünya ekonomisi koşullarına uygun bir Büyüme Stratejisi oluşturulmalıdır. Büyüme Stratejisi; sanayileşmeyi ve ekonomik büyümeyi daha çok istihdam odaklı hale getirmeye, istihdamı artıracak ve işsizliği önleyecek politikaları benimsemeye, ileri ve öncü teknolojilere, rekabet gücünü ve yatırım yapma kapasitesini artırmaya ve nitelikli istihdamı geliştirmeye ve bölgesel gelişmişlik farklılıklarını azaltmaya dayalı olmalıdır.
3. Ulusal ekonomik politikalar, istihdam politikalarıyla bütünlük içerisinde ele alınmalı; yapılacak yasal düzenlemeler, istihdama ve işsizliğe etkileri bakımından dikkatle değerlendirilmelidir. İşsizlik ve yoksullukla mücadelede, ülkemiz şartlarına uygun ulusal, yerel ve sektörel bazda ekonomik potansiyel harekete geçirilmeli ve geliştirilmelidir.
4. Kamu hizmetlerinin daha etkin yürütülmesini sağlamak üzere kamusal istihdam olanakları geliştirilmelidir.
5. İşçi ve işverenin vergi ve sigorta prim yükünün azaltılmasına (işçi üzerindeki yükü de azaltacak şekilde) devam edilmeli ve söz konusu yük takvimli ve programlı şekilde OECD ortalamasına indirilmelidir.
6. 2008 yılından itibaren çalışanın kendisi için asgari ücretin yarısı ölçüsünde uygulanan “asgari geçim indirimi”, asgari ücretin tamamını kapsayacak düzeye yükseltilmelidir.
7. İşsizlik sigortası prim oranı tüm kesimlerden oransal olarak düşürülmelidir.
8. İşsizlik Sigortası Fonu amaç dışı kullanılmamalıdır. Bu konuda sosyal tarafların kararları Hükümet açısından belirleyici olmalıdır. Yararlanma koşulları iyileştirilerek, işsizlik ödeneğinin miktarı ve yardım süresi uzatılmalıdır.

9. İşletmeler üzerindeki sosyal yükümlülükler teşvik edici yönü ağır basan bir yaklaşımla düzenlenmelidir.
10. Türkiye’de kayıtdışı istihdam sorununun çözümüne öncelik verilmeli, bu konuda siyasi irade kararlılıkla ortaya konulmalıdır. Kayıtdışı istihdamla mücadelede, kayıtdışı istihdamdan caydırıcı ve kayıtlı istihdamı teşvik edici önlemleri bir arada ele alan bir yaklaşım sergilenmelidir. Kayıtdışının önlenmesi konusunda sosyal taraflarla daha fazla işbirliği yapılmalı, daha eşgüdümlü girişimlerde bulunulmalıdır. Kayıt dışı istihdamla mücadelede önemli bir araç olan sendikal örgütlenme ve toplu iş ilişkilerine ilişkin hazırlıkları devam eden yasal düzenleme bir an önce sonuca ulaştırılmalıdır.
11. Mesleki Eğitim ve İstihdam İlişkisinin Güçlendirilmesi Eylem Planı çerçevesinde yürütülmekte olan çalışmalar ilgili tarafların katılım ve desteğiyle sürdürülmelidir.
12. Aktif işgücü tedbirleri işgücü piyasasının talep ve ihtiyaçları doğrultusunda etkin ve kaliteli bir şekilde sürdürülmelidir. Eğitimlerin planlanması ve koordinasyonuna, kaynakların etkin kullanımına ve mesleki eğitim verecek kurumların yeterliliğine özel önem verilmelidir.
13. İşletmelerin ve çalışanların eğitime daha fazla yatırım yapmalarını sağlamak için, diğer ülkelerde uygulanan başarılı teşvik yöntemleri dikkate alınarak, ülkemiz şartlarına uygun yeni teşvikler geliştirilmeli ve uygulanmalıdır. Mesleki eğitimin birey bakımından işlevsel olabilmesi ve mesleki eğitime talebin artırılması için alınan eğitimin; iş bulmada kolaylık, istihdam edilebilirliği yükseltme, daha iyi ücret, işte yükselme şansını artırma, işte üretkenlik gibi getiriler sağlamasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
14. Eğitime erişim imkanları artırılmalı; yatay ve dikey geçişlere imkan verecek şekilde zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılması hedeflenmelidir.
15. Mesleki ve teknik eğitim öğretim sistemi içerisindeki çıraklık (kalfalık) eğitimi, örgün eğitim sistemi kapsamında değerlendirilmelidir.
16. Hayat Boyu Öğrenme süreçleri teşvik edilmeli; mesleki bilgi, yetenek ve beceri tespitinin de yapıldığı etkin rehberlik ve danışmanlık hizmetleri hedef gruplar (kadın, özürlü, uzun süreli işsiz) dikkate alınarak verilmelidir. Danışmanlık hizmetleri işe uyum ve kariyer planlamasını kapsayacak şekilde geliştirilmeli ve yaygınlaştırılmalıdır.
17. Mesleki eğitime ayrılan kaynakların etkin kullanımı ve koordinasyonu sağlanmalıdır. Mesleki eğitim sistemi; daha açık, şeffaf, adil, esnek, öğrenmeyi özendirici, teşvik edici, teknolojik gelişmelerle uyumlu, öğrencilerin ve işletmelerin taleplerine duyarlı hale getirilmelidir. Eğitim fırsatlarına erişimde bölgeler ve cinsiyetler arası farklılıkların azaltılmasına katkı sağlayan çalışmalar arttırılmalıdır.
18. Ekonomide giderek önemi artacak olan “Yeşil İş”lerde ortaya çıkacak meslekler dikkate alınarak örgün ve yaygın eğitimlerde uygun programlar hayata geçirilmelidir.
19. Örgün ve yaygın eğitimlerde asgari düzeyde meslek temelli bir yabancı dil eğitimi verilmeli ve yabancı dil seviyesinin geliştirilmesini sağlayacak uygulamalara yer verilmelidir.

20. Kadınların aktif istihdam programlarına ve eğitime erişimi ile işgücü piyasasına katılımlarını kolaylaştırmak için çocuk, hasta ve yaşlıların bakımına yönelik merkezlerin sayısı artırılmalı, erişim şartları kolaylaştırılmalı, kaliteli hizmet vermeleri sağlanmalı, ücretleri her gelir grubuna uygun şekilde düzenlenmelidir. Ayrıca çocuk, yaşlı, hasta ve engelli bakım hizmeti veren merkezlerin artırılması ve bu hizmetlerin yaygınlaştırılması için işçi, işveren, merkezi ve yerel yönetimler, STK'lar arasında işbirliği kurularak yeni bir model geliştirilmelidir.
21. Staj ve işbaşı eğitimi olgusunun "çalışan" statüsü ile karıştırılmaması yönünde önlemler alınmalıdır. Staj ve işbaşı eğitim sözleşmesi ve şartları geliştirilmelidir.
22. Mesleki Yeterlilik Kurumu öncülüğünde yürütülen Ulusal Yeterlilik Sisteminin oluşturulmasına yönelik çalışmalar etkinlik ve sürdürülebilirlik kriterleri çerçevesinde tamamlanmalı ve yaygınlaştırılmalıdır. Bu kapsamda, meslek standartları ve yeterlilikler konularında işverenler ve işgücü bilinçlendirilmelidir.
23. Kadın girişimciliği eğitim, danışmanlık ve finansal açıdan güçlü kurumsal mekanizmalarla desteklenmelidir.
24. Tüm işyerlerinde işe giriş sınavları ve hizmet içi eğitim programlarına katılım, işte yükselme (terfi), üst yönetim kademelerinde görev alma hususlarında cinsiyete dayalı ayrımcılık yapılmamalı, fırsat eşitliği ilkesi gözetilmelidir. Kadınların istihdamını teşvik etmeye yönelik pozitif önlemler alınmaya devam edilmelidir.
25. Şiddet mağduru kadınlar, konukevinde kalanlar, kocası ölmüş-hükümlü-tutuklu kadınlar, boşanmış kadınlar ile eski hükümlülerin ekonomik yaşama katılımları desteklenmeli, istihdam edilebilirliklerinin artırılması yönünde çalışmalara devam edilmelidir.
26. Özürlü istihdamının geliştirilmesine yönelik olarak var olan kota sistemi ve prim desteklerine ek olarak, özürlü istihdamı dolayısıyla ortaya çıkacak ilave maliyetleri karşılamaya yönelik yeni destek mekanizmaları geliştirilmelidir.
27. Özürlü çalıştırma zorunluluğu bulunmadığı halde ya da kontenjan fazlası özürlü istihdam eden işyerlerine uygulanan %50 sosyal güvenlik prim desteği %100'e çıkarılmalıdır.
28. Kamudaki boş özürlü kadroları bir an önce doldurulmalıdır.
29. Özürlülerin istihdamında başarılı sonuçlar sağlayan ve uluslararası uygulamaları olan korumalı istihdam, destekli istihdam, iş koçluğu vb. alternatif istihdam yöntemleri ülkemiz koşullarına uyarlanmalıdır. Korumalı işyerlerine ilişkin olarak hazırlanan kanun taslağı bir an önce yasalaşmalıdır.
30. Özürlülere yönelik mesleki eğitim kurs programları özür gruplarına göre talep ve ihtiyaçlar dikkate alınarak yeniden düzenlenmelidir. Özürlü çalıştırmayan işverenlerden kesilen ceza paralarından, özürlülere hizmet edenlerin eğitilmesi amacıyla açılacak kursların da finansmanı sağlanmalıdır.*

---

* Çalışma Komisyonu tarafından "Özürlülere yönelik mesleki eğitim kurs programları özür gruplarına göre yeniden düzenlenmelidir." şeklinde önerilen bu madde Genel Kurul Delegeleri tarafından değiştirilerek kabul edilmiştir.

31. Eğitim çağındaki çocukların tarım, sokak, sanayi vb. alanlarda çalıştırılması büyük bir sorun olarak önemini korumaktadır. Bu sorunun temel nedenlerinden olan işsizliği ve yoksulluğu önleyici, hanehalkını destekleyici politikalar geliştirilmelidir.
32. İŞKUR, TÜİK'in teknik desteği, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde güncel ihtiyaçları karşılayabilecek yeterlilikte yeni bir işgücü piyasası ihtiyaç analizi modeli oluşturulmalıdır. Ulusal ve yerel düzeydeki işgücü piyasası ihtiyaç analizleri tamamlanmalı, sürekli güncellenmeli ve analiz sonuçları Ulusal İstihdam Stratejisi çerçevesinde her ilde hazırlanacak il istihdam politikalarının temelini oluşturmalıdır. Yapılacak analiz sonuçlarına göre işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu mesleki ve teknik eğitimler belirlenmelidir.
33. Ulusal düzeyde ve il düzeyinde işgücü piyasasına ilişkin kapsamlı, nitelikli ve güncel verilere tüm kesimlerin erişebilmesini sağlayan İşgücü Piyasası Bilgi Sistemi kurulmasıyla ilgili hazırlıklar bir an önce sonuçlandırılmalıdır.
34. İşgücü piyasasına ilişkin ortak veri tabanının oluşturulması, için ilgili kurum ve kuruluşlar arasında sürekli diyalog ve işbirliği ortamı oluşturulması amacını taşıyan İşgücü Piyasası Bilgi Danışma Kurulu'nun düzenli olarak toplanması sağlanmalıdır.
35. Teşvik uygulamalarında insan onuruna yakışır "istihdam temelli" yaklaşım izlenmelidir. Başta kadınlar ve gençler olmak üzere uygulanan teşviklerin etki değerlendirmeleri yapılmalı, uygulamaların izleme-değerlendirme-revizyon döngüsüyle geliştirilmesi sağlanmalıdır. Sağlanan teşviklerin sonuçlarını ve etkinliğini düzenli olarak izleyecek mekanizmalar oluşturulmalıdır.
36. İstihdam artışı için çalışma saatlerinin yasal sınırları aşmasını engellemeye yönelik tedbirler alınmalıdır.
37. Türkiye'nin istihdam ve işsizlikle ilgili sorunları ile mücadelede uygulanacak politikaların işçi-işveren ve kamu katılımına dayalı şekilde üçlü yapıda sosyal diyalog ve ortak akılla geliştirilmesi hayati önem taşımaktadır. Bu bağlamda demokratik temsil ve katılım esasına göre ulusal, yerel ve sektörel diyalog mekanizmaları geliştirilerek işlevsel olmaları sağlanmalıdır.
38. Kısa ve uzun vadeli istihdam politika önerilerinin değerlendirileceği bir "İstihdam Şurası" üç yılda bir toplanmalıdır.
39. Kamu-işçi-işveren kesimlerinin ekonominin rekabet gücünü ve büyümeyi artırmayı, işsizlikle mücadele etmeyi, kayıt dışını azaltmayı, çalışma koşullarını geliştirmeyi, kadın, genç ve özürülülerin sorunlarını gidermeyi, iş sağlığı ve iş güvenliği önlemlerini etkinleştirmeyi, mesleki eğitim faaliyetlerini geliştirmeyi hedefleyen çerçeve anlaşmalar yapmaları teşvik edilmelidir.
40. Esnaf ve sanatkârların işyerlerini ekonomik nedenlerle zorunlu olarak kapatmaları halinde yararlanabilecekleri bir sigorta fonu oluşturmaya yönelik çalışma başlatılmalıdır.
41. Kalkınma Ajansları çalışmalarında istihdam, işsizlik, mesleki eğitim gibi konuları daha fazla dikkate almalıdırlar.

42. İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulları etkinleştirilmeli, kapasiteleri artırılmalı, Kurul çalışmalarının izlenmesine ve değerlendirilmesine yönelik mekanizmalar iyileştirilmelidir.
43. İşgücü piyasasına ilişkin mevzuatta, toplumsal cinsiyet eşitliği bakış açısıyla gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.
44. Türkiye İş Kurumu'nun personel kapasitesi nitelik ve nicelik bakımından güçlendirilmeli ve Kurumun tanınırlığı ve erişilebilirliği artırılmalıdır.
45. İŞKUR'un Genel Kurullarında alınan kararlar eylem planlarına çevrilmeli, bu eylem planlarının da ilgili tüm sosyal ortaklarla birlikte belirli sürelerle izlenmesi sağlanmalıdır.